

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik csütörtökön.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 forint
Fél évre	2
Negyed évre	1

Egyes szám ára 10 krajczár.

— Nyiltér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kispest, Bódy-ház, Árpád-utca.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SEPER KAJETÁN.

Hirdetési díjak:

Egész oldal	25 frt — kr.
Fél oldal	14
Negyed oldal	8
Nyolczad oldal	5
Tizenhatod oldal	4
Legkisebb hirdetés	1

A műveltség egyenlővé tesz.

A világepület soha el nem évülő fenéje arra készíti a közönséges emberi értelmet, hogy ne elégedjék meg pusztán csodálásával a láthatónak, hanem tisztelje egyuttal a láthatatlant is.

Ugyan ki látta szemeivel valaha a növényben az életet, az állatban az érzést, vagy az emberi testben a gondolkodást? S a halandó mégis — mindenütt és mindenkor — nevet adott a soha nem látottaknak!

Az ember az ő érzékeivel mindenütt észrevette a létezők változóságát és mulandóságát. Ez a világtétel azonban évezredek át megmaradt, még pedig a megbonthatatlan rend és pompa nagyságában, minden emberi bölcseségnél és hatalomnál nagyobb, úgy, hogy a legvadabb népeket is láthatatlan lények létezésének sejtelve töltötte el, amelyeknek mindenhatósága előtt kénytelen-kelletlen meghódoltak.

Az emberi szellem föllendülésével lassankint csökkent a népek vadsága, az erkölcsök, szokások finomabbá lettek s az általános művelődés folytán a nemeslelkűség és derékség ütött tanyát az emberi szívekben. Az ember és ember közt egykor fenállott végtelen ür kisebbedik s a hozzáférhetetlenség sötét és borzalmas ürje nem tátong már oly mereven felénk! A kedvesen mosolygó, derült nap az igazi műveltség egyenlőségében keresi fel a szerencsét: virradni kezd s az előidők árnyai mindinkább tűnedeznek!

A beteges eszmék lassankint átalakulása egy szebb jövőt készít elő: ébredést egy olyan hajnalra, melynél szebbet még nem látott a világ.

A műveltség egyenlőségével ember ember mellé s szív mellé a szív sorakozik, felülről pedig az emberiség és szeretet szava hangzik: *«testvérek vagyunk!»*

A művelt embernek, ha azt akarja, hogy szellemi tehetségei az emberiség nagyobb részére jótékony, kellemes benyomást gyakoroljanak, lejjebb kell azokat hangolnia: a társaságnak egy tagja se érezze magát *elnyomottnak*, vagy *sértettnek* mint ez többször megesik, ha valaki nagy tudásával kérkedik, szellemi fáklyáját fenn lobogtatva. A gazdag házat bezárják, az üres házat pedig nyitva szokták hagyni, tartja a példabeszéd. Hisz a gyenge zefirt, mely kora reggel a friss harmatu virágok körül leng, elébe teszszük az ereje teljében tomboló vihar üvöltésének és sokkal kellemesebb érzet tölt el akkor, midőn az esti nap enyhe melegében időzünk zöld mezőkön, illatos virányokon, mint ha a teljes pompában ragyogó nap hevében, annak égető sugarai alatt kell epednünk. És mennyivel kedvesebb az ezüst forrás halk csörgedezése, mint a felkorbácsolt tenger hullámainak zugása! Tehát az ember is miért ne tagadná meg néha az ő nagyságát és hatalmát, hogy embertársaihoz leszállva, áldozatkész odaadása folytán a szép hajnalpir, avagy szeliden csörgedező hegyi patak kelleméit engedje élvezniök!

A művelt embernek nem szabad egyhangunak, nem szabad merevnek lennie.

Érzelmek kell, hogy fellobogjanak, anélkül azonban, hogy szenvedélylyé átcsapjanak; vidámságának is a megszabott korlátok közt kell maradnia és szelleme élének csak annyira szabad előcsillámlani, hogy mások soha se érezzék magukat megsértve.

A kiváló értelmi tehetségekkel megáldott ember, mivelődése után, eszményi diszből álló gazdasághoz s ez által oly lelki kincshez jut, melyet az idő vasfoga sem pusztíthat el. A szép szellemek még évszázadok után is hozzánk szólnak műveikben és szavuk soha el nem hangzik.

Minden ember bizonyos mértékben oly erővel rendelkezik, melyek által morális végcélját elérni képes, de tökéletességre csakis gyakorlás útján juthat. Egy műveletlen, nyers értelemnek működése természetesen felette korlátolt, erői úgy viszonylanak, mint kiképzetésének foka.

Fiatal embernek oly ismereteket és tulajdonságokat is kell szereznie, melyek az erkölcsök finomításához hozzájárulnak s nemcsak arra képesítenek, hogy ott is művelt embernek tartassék, a hol kenyértudomány nem nyerhet alkalmazást; műveltségének nem szabad pusztán a választott tudományokra terjednie, mert sajnos, még mindig nagy számban vannak az olyan tudományosan képzett emberek, kiknek erkölcsi és szokásai sok kívánni valót hagynak fenn.

Ide tartoznak a világ- és emberismeret, nyelvismeret, ékesszólás, előzékenység, ildomosság stb., szóval mindazon tulajdonok, melyek kellemes társalgóvá tesznek. Még

A „KISPESTI HIRLAP” TÁRCZÁJA.

VALLOMÁS.*

*Az én szívem érted dobban,
A tied meg értem ég...
Ezt érezve a távolban,
Ugy szeretjük egymást mi rég!*

*És ha vágyad, úgy mint engem
Repít tündéri szárnyakon...
Nem kell nagyon soká mennem:
Találkozunk már fél úton.*

*Hisz jól tudod, minő tüzzel
Ég a szívem, hogyha szeret...
Éppen azért ne dobjad el
Magadtól hű szerelmemet.*

*Mert a tűznek bős hatalma
Csak ront és bont, ha féktelen...
Kézzorításod nyugalma:
Pokol kinja az énnekem.*

Zsuzsika.

* Válasz a múlt számban megjelent hasoncímű költeményre.

VÁGY.

*Elhalt a szép tavasz... elhervadt a rozsa,
Csak a tövis maradt meg szívemben róla,
De a fájdalomban rejtett vágy mégis ég:
Oh! ha szárnyam volna, ha repülni tudnék!*

*Elszállnék messze, túl e zord, borús tájon,
Hogy vérső, bus szívem enyhülést találjon...
Talán teljesednék, a miről álmodék,
Oh! ha szárnyam volna, ha repülni tudnék!*

*Elrepülnék hozzád, innen messze, távol,
Csöndes völgy ölébe, rejtve a világtól...
Fájó szerelemről, álmokról regélnék...
Oh! ha szárnyam volna, ha repülni tudnék!*

*Nincs, aki meghallja szívem titkos vágyát,
Megszánja bus lekem boldogtalanságát,
De a fájdalomban rejtett vágy mégis ég:
Oh! csak szárnyam volna, csak repülni tudnék!*

Török Dezső.

Egy színész nő életéből.

— Rajz. —

Irtá: —tos —la.

A kis Malonyay gróf, Szever asszony fenomenális scenája után, mely a telt házat nyílt színen is tapsra, tombolásra ragadta, sietve hagyta el a páholyát, hogy a kulisszák mögött az első között gratulálhasson a fiatal szép asszony lélekemelő művészi játékáért.

Szever asszony, kit a tarfejű habitűk általánosan «a kis herczig» elnevezéssel tüntettek ki, már «en gros» fogadta a hódolatokat, mikor a kis Malonyay gróf — nagy ügyyel-bajjal áthaladva a csoportulatokon — oda érkezett.

— Bravouros játéka — hadarta a gróf — az egész házat magával ragadta. A kegyed művészete, szép asszony — a tapsok között fejlődik, miként a nemes gyümölcs a jó termő földben. Fogadja gratulációm!

A kis herczig asszonyka mosolyogva nyújtotta csókra hófehér, puha, gondozott kacsóját, mit a gróf mohó vágygyal emelt száraz, színtelen ajkaihoz.

— Valóban kedves gróf, ön a leghivebb bálványozója művészi alakításaimnak. Ha jól emlékszem, ez ideig egy jelenetem, szerepem sem volt, miről ön elragadtatással ne nyilatkozott volna. Ön az én örökké hálás publikumom!

A kis gróf alig palástolhatta zavarát. Röstelte, hogy így lefőzték, de egy szép asszony

u. n. hivatásszerű tudományunk is felette sokat nyer a fenti tulajdonságok által. — Mindenek előtt igen fontos tényezőt képez a «szerénység». A nagybecsülés, egyike a legliberálisabb lelki hajlamoknak, kerüli azokat, kik mohón keresik és üldözi, akik előle menekülni látszanak. Ugy vagyunk a szellem szépségével, mint a test szépségével, mely annál kevésbé tetszik, minél jobban akar tetszeni.

Büszkeség, hiúság, fenhéjázás és kérekedés, melyek még a legkitünőbb szellemi tehetségeket is *elhomályosítják*, gyűlöletessé tesznek, kivált akkor, ha valaki olyan emberek előtt fitogtatja tudását, kik nem is képesek azt *megítélni*.

A kispesti róm. kath. fogadalmi templom építésére alakított orsz. nagybizottság szervezete.

1. §. A tervbe vett kispesti róm. kath. fogadalmi templom felépítése Magyarország társadalmi jelentős rétegeinek közóhaját képezvén, az e cél megvalósítása érdekében Kispesten szervezett végrehajtó-bizottság felkérésére országos bizottság alakul Budapest székesfővárosban a végből, hogy azon bizottságot működésében hatékonyan támogassa.

2. §. Az országos bizottság tagjait, ennek alakulásakor, a kispesti végrehajtó-bizottság választja meg; de fenhagyatván a jog, hogy később, ha ennek szükségét látja, az országos bizottság magát kiegészíthesse.

3. §. Az országos bizottság célja lévén a végrehajtó-bizottság működésében támogatni, annak hatásköre a következőkben állapítatik meg:

a) Segítségére lesz a végrehajtó-bizottságnak abban, hogy a templom alapítójának fejlesztése céljából a millenáris országos kiállítással egyidőben tervezett misszió-kiállítás sikerült minden tekintetben előmozdítsa; a kath. egyház külvilági misszió-állomásai vezetői kiállításra alkalmas tárgyak beszerzésére felkérje; a kiállítás helyét valamely erre alkalmas állami középület átengedését kieszközölje; esetleg a hazai főpásztorokat és egyéb egyházi hatóságokat a kiállításra alkalmas tárgyaknak kiállítás céljából való átengedésére felkérje; a kiállítás berekesztése után a templom-alapot tulajdonjogilag megilletendő néprajzi tárgyak minél hasznosabb módon leendő értékesítését elősegítse; kívül tekintélyével a végrehajtó-bizottságot minden kitelhető módon pártfogolja.

b) Szintén a templom-alap javára a pénzügyminiszterium által engedélyezett tárgy-sorsjáték sikerült, országos érdeklődés keltésével, lehetővé tegye.

c) A templom-alap javára esetleg országos gyűjtést indítson.

d) A templom felépítése után annak bezenvelési ünnepét országos jellegű ünnepélylyé emelje.

4. §. Az országos bizottság élén egyházi és világi elnök áll, kik az üléseket vezetik s a bizottságot harmadik személyekkel szemben képviselik. Az országos bizottság előadó-jegyzői, pénztárnoki és ellenőri teendőit a végrehajtó-bizottság illető tisztviselői végzik; de fentartatik az országos bizottságnak az a jog, hogy a végrehajtó-bizottság pénztári állapotának megvizsgálására külön ellenőrző-bizottságot küldhet ki, mely a pénztárt bármikor átvizsgálhatja s az esetleges kifogásokat az országos bizottsággal tudatja.

5. §. Az országos bizottság évnegyedenként ülést tart, mely elé a végrehajtó-bizottság kiemert jelentést terjeszt időközli eljárásairól, a pénztár, a kiállítás s a sorsjáték-akció állapotáról. De az elnökség szükséges esetekben az országos bizottságot többször is egybehívhatja. Az országos bizottság üléseinek határozatképességéhez legalább 15 tagnak jelenléte szükséges; a jelenlevők szótöbbséggel határoznak.

6. §. Ha az országos bizottság szükségesnek itéli, egy misszió-kiállítás, de különösen a tárgysorsjáték sikerének előmozdítása érdekében hölgybizottságot is szervezhet, amelynek ügyköreit a végrehajtó-bizottság állapítja meg.

7. E szervezettel a ff. váci egyházmegyei kormányzat erősíti meg, s e szervezet esetleges változtatásához is e ff. kormányzat jóváhagyását kell kikérni.

Budapest most és hetven év előtt.

Irta: Gerő Viktor.

(Vége.)

A helyi forgalom.

Már említettük, hogy a helyi személyforgalmat 90 bérkocsi látta el. Budával Pestet egy hajóhid kötötte össze, melyet már 1760-ban állítottak fel, de deczembertől márcziusig hidat kiemelték. Volt még egy hid, mely akkor csodaszámra ment, t. i. a dróthid, mely ezelőtt a városligeti Széchenyi-szigetre vezetett, ezt már 1820-ban építették. Hanem, a mi különösen említett érdemel az, hogy 1826-ban Pesten már egy 3900 öl hosszú lóvasut volt, mely a hatvani kaputól a kőbányáig volt fektetve, de csak teherszállításra volt berendezve. A vasut, mely a Palmer-féle rendszer szerint épült, 28,394 frt 53 krba került és 1826 aug. 20-án adatott át a forgalomnak, természetesen nagy bámulatba ejté akkor a közönséget, sőt a szakértők azt is állították, hogy még nagyobb távolságokra is használhatók lesznek idővel a vasutak. Ugyan mitszólnának őseink, ha látnák ma a földfölötti és földalatti villamost; a közuti vasutakat, a melyek rengeteg távolságokat kötnek össze. Es mit

szólnának hozzá, ha látnák, hogy mi már lóerőre berendezett vasutal nem érjük be, hanem repülni akarunk a villám szárnyain?!

Ma Budapest személyforgalmát az egy ezret meghaladó egyfogatu és 400-nál több kétfogatu bérkocsin kívül az élénkebb utcákon és utakon járó lóvonatok, villanyos vasutak és társaskocsik élénkítik, Budával pedig nemso-kára 5 állandó hid fogja Pestet összekötni.

Szépítési bizottság.

Az 1826-ik évről még említésre méltó, hogy már akkor is volt szépítési bizottságunk, mely József nádor elnöksége alatt működött. Ezen évről a következő munkaprogramm van följegyezve:

1. A kovács-műhelyek eltávolítása az élénkebb utcákból.
2. A fűvészkeret áthelyezése a város közepéből az Üllői-utra.
3. A haltér szabályozása.
4. A vágóhid eltávolítása a belvárosból.
5. Az akasztófa és szegényoszlop eltávolítása a Hal-térről.
6. Az Üllői-ut befásítása.
7. Új utak a külterken.
8. A Dunapart feltöltése és rendezése.
9. Levezető csatornák építése a városból a Dunába.
10. A Vigadó felépítése.
11. A német színház kiépítése.
12. A városliget tervszerű rendezése.
13. Plébánia-templom építése a Lipót- és Ferencvárosban.
14. Új városház építése.
15. A Rákos-árok szabályozása.

No ez az utóbbi, úgy látszik, tengeri kigyó, mert a Rákos folyó szabályozása most is minden évben szerepel az építő-bizottság munkatervében.

E munkaprogrammról csak azt kell megjegyezni, hogy ennek csaknem minden pontját még az évben keresztül is vitték, ma már nem megy ennyire a skrupulozitás.

Hatóságok.

A városi hatóság élén állott a polgármester, a ki a közigazgatási teendőket vezette, mellette volt a városbíró, ezeken kívül volt 12 tanácsos, 2 főjegyző, 2 aljegyző, 1 levéltárnok, 2 ügyész, 2 iktató, 1 kiadó, 1 könyvelő, 2 számtanácsos, 1 adószedő, 1 ellenőr, 1 árva-átya, 2 számfőjtő gyakornok és napi-dijas, összesen 20 tisztviselő és 4 szolga. Az igazságszolgáltatást pedig minden körületben 1 bíró és 7 esküdt végezte, noha mint az ügyvédek számából következtethető, akkor is nagyon sokat pereskedtek, mert nem kevesebb, mint 189 ügyvéd volt, a kik között Vörösmarty Mihály, a kosorus költő is fel van sorolva, ki akkor Zöldfa-utca 378. sz. a. lakott.

Adószedő csak egy volt, de nem is kellett akkor több, mert egyenes adóban nem folyt

még szebb szemeiért szívesen tűrte az efféle csipős megjegyzéseket.

A szép asszony tovább folytatta:

— Gróf ur! nem mennék inkább a társalgóba? Itt nagy a légnyomás s könnyen náthát kaphatok. Azután önnel is kívánok «entre nous» beszélgetni.

A társalgóban senki sem volt.

A gróf feszelen, megszokott mozdulattal foglalt helyet a szép asszony mellett, ki egy kissé izgatottan látszott.

— Kedves gróf, rövid az időm, mert egy félóra múlva jelenetem van.

— Egynéhány őszinte szavam van önhez, melyre mint egy «gentlement» emberhez illik, őszinte feleletet is várok. Igaz-e az a lappangó hír, hogy önnek mennyasszonya van? Való-e, hogy ön titkos jegyese Vary Alice comtesnek?

A gróf elsápadt, azonban még idejekorán összeszedve a váratlan kérdéspontoktól szétkergetett tarka gondolatait, higgadtan dobta föl monokliját s mosolyogva nézett a szép asszony szemei közé...

— Esküszöm, míg sötét, észbontó szemeiben szívem boldogságának visszfényét láthatom, míg bájos egyéniségében, szívhez szóló melodikus hangjában, édes bújjal finoman takart mosolyában gyönyörködhetem, eszembe sem jut, magam a házaset sulyos rablánczaira kárhoztatni. Ismeri elveim, jól tudja, mennyire lebilincsel igéző valója, művésze... Mesebeli tündérkert a kegyed köre, egy édes álom, melyre boldog érzés visszaemlékezni. E búba-

jos kert tündérének rabszolgája én vagyok, ki egy mosolyáért, egy csókjáért örömmel feladnám jövőjét, üdvösségét... mindenét! Emlékszik-e még első szerelmi vallomásomra? Játéknak, nagyuri szeszélynek, futó felhőnek tulajdonította, mely pillanatnyi, minden igaz érzelem nélkül való. Emlékszik-e?

A szép asszony ideges mozdulattal felelt.

— A szerelmi vallomásom fiaszkot vallott: kikaczagott, kigúnyolt érte. pedig igaz érzés lángja lobbant föl, mely őszinte fájdalomra — hidegen hagyta szívét. Azóta... sokszor hangzott föl lázas, könnyörgő vallomásom, újra meg újra esedeztem szerelmeért s kegyed, asszonyom, kaczagással felelt mindannyiszor. Asszonyom! ha a szeretetnek egy paránya él szívében, ne dobjon el magától, boldogítson szerelmével, mely virága lenne sivar életemnek, koronája vágyaimnak...

A szép asszony hirtelen közbeszólt:

— Folytassam? mert annyiszor hallottam már ezen egy körben kerengő gondolatainak szóvirágjait, hogy ez alkalommal is unalmamra szolgál. Jobb lesz, ha engem hallgat meg!

A gróf szólan várta a történetüket.

A szép asszony folytatta:

— Tapasztalásból tudhatja, hogy eddig úgy bántam önnel, mint egy gyermekkel szokás. Éreztem kiskorúságát s ön — a helyett, hogy észre tért volna, annál inkább ostromolta azokat a bástyákat, melyek bevehetetlenek.

Sejtheti, hogy ellenállásomnak csak egy oka van s ez az: hogy becsületes nő vagyok!

Vagy talán az ellenkezőről győződött meg? Jól tudom, hogy e feslett világban, melyben mi — színésznők — mozgunk, a társadalom részéről ferde módon ítéltetünk meg. Átéreztem én is pályám lealáztatásának égető lelki kinjait. Sokszor kétségbe estem jövőm szintelensége fölött, mely a messze távolban jjesztőn nézett felém, a jelen helyzet fénytelenységén, de az akarat, a vágy, mely a szinpadí élet sikereinek fényes illuzióját teremtette meg lelkemben, maradásra, kitartásra biztatott. Nem a kenyérkereset, a vagyonhajhászat, avagy a könnyelmű élet iránti hajlandóság hozott e festett deszkákra, — azt tapasztalatból tudhatja — hanem egy tiszta, szepőlten érzés, az ereimben futkosó bohém vér, mely babéért lelkesült, hírért, dicsőségért. A lelkemben szunnyadó reménység diadalra ébredt. A kitartást siker koronázta: hervadhatatlan babérok. Ma már a művészi pálya magaslátán állok. Büszkeséggel tekinthetek szét, mert a magam erejéből, tiszta lelkiismerettel jutottam e piedestálra. Ez erkölcsi magaslattól, melyre egy keserű mult átszenvedett fájdalomai között küzdtem föl magam, ön akarna az erkölcselenség mely fertőjébe letaszítani? Ön akarna durva szenvedélyével a becsülettől meg-rabolni, az őszinte tisztelettől, mely eddig lép-teimet követte?!

A gróf elbámult — ennyi tiszta érzelmet, lelki erőt nem tételezett föl egy színésznőben.

Szólni akart, de érezte, hogy nincs joga, érezte, hogy e nő lelkébe látott s azon át-tapostva, emberismeretével diadalmaskodik.

be több egy év alatt, mint 31,314 frt 15 kr., minthogy az adózó polgárok 40 postába voltak beosztva és minden posta 782 forint 51 krt fizetett.

A főváros lakossága ma egyenes adó fejében fizet 15.172,970 frt és 28 krt, községi pótlékban 3.793.584 frtot és fogyasztási adó révén befolyt az 1894. évben 13.442,856 frt.

A fogyasztást illetőleg meg kell említenem, hogy az kedvezőbb volt, mint ma, mert 1826-ban 63,970 mm. marha-, juh- és borjuhust fogyasztottak, ideszámítva még a sertéshúst, szárnyast és vadhúst, akkor minden lakóra naponként mintegy 26 dekagramm esik, holott a jelenlegi huszfogyasztás 273,902 mm, vagyis naponként egy főre 139 dekagramm. Nem csoda, hisz a mészárosok az uszortát vigan üzik.

Templomok.

Tekintve, hogy a fővárosból a török csak a 17-ik század vége felé szorult ki, nem épülhetett oly sok és szép templom, mint más nagy városokban. Mint legszebb templom van felemlíve a belvárosi plébániai székesegyház, mely már 1507-ben készült; ezenkívül a belvárosban a piaristák, szerviták, francziskánusok temploma, valamint a szeminárium, az angol kisasszonyok és a Károly-kaszárnyában a helyőrség temploma, továbbá minden külvárosban egy-egy, volt azonkívül még minden hitfelekezetnek temploma.

Helyőrség.

Az időben a helyőrséget már legnagyobb részt az itt állomásozó császári katonaság alkotta, a fővárosban akkor is már 2 gyalog- és 1 tüzérezred volt elhelyezve, azonkívül még 2 zászlóalj szekerész is. A rendes katonaságon kívül fennállott még a gyalog- és lovas-polgárőrség, mely mint különösen ki van emelve, nagyon jól volt szervezve; a polgárőrség az iparosokból és kereskedőkből került ki és legtöbbszörre helyőrségre volt kirendelve.

Végző.

Hetven esztendő óta nagyot haladtunk és ha akad közöttünk, aki már 70 évvel ezelőtt látta a fővárost, az már ma nem ösmerhet reá. Reméljük, hogy a következő évtizedek is tovább forgatnak bennünket és beváltják azt a programunkat, hogy szépség, kulturális haladás, egészségi és minden egyéb tekintetben világvárossá leszünk.

Farsang.

Az „Első kispesti általános temetkezési egyesület” bálja.

«Az első kispesti általános temetkezési egyesület» február hó 15-én Ullmann Ferencz vendéglője összes helyiségeiben farsangi táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj: előre váltott személyjegy 50 kr, a pénztárnál 60 kr. Családjegy előre váltva 1 frt, a pénztárnál 1 frt 20 kr. A tisztajövedelem az

A szép asszony folytatta:

— Ha ön egy igazi gentleman, őszintén fogja ezek után bevallani a valót. Ugyebár titkos jegyese önnek Váry Alice comtesse?

— A gróft elhagyta hidegvértsége.

— Miért öhajítja ezt tudni asszonyom?!

— Követelem, — suttogta — fojtott, remegő hangon — a szép asszony. Ön szerelmével, unalmas vallomásaival, tettett szenvedélyével, színlelt fájdalmaival próbálta elaltatni öntudatom; azt hitte, hogy a fény, mely önt környezi, társadalmi méltósága elvakít s én, mint a balga, botorul rohanok az örvény hivatató vészes torkába.

Malonyai gróf, az egyszer rosszul számított!

Színész nő vagyok — tagadhatatlan — de becsületes nő, kibem a szinpadi légkör változást nem teremtett, mely a legtisztábbat is elhomályosítja a társadalom szemében; becsületes nő, kinek lelkében az erények tiszta oltára megmaradt, ki nem felejté, hogy ferje becsületes volt, hogy mit fogadott annak halálos ágyán... nem feleli el esküjét, melylyel ön úgy játszik, mint gyermek a becsületével! Ha önt igaz érzelmek vezették s vezetnék hozzám, mely a közöttünk fennálló társadalmi nagy ellentétben is már hajótörést szenved, úgy Váry Alice nevére nem sápadt volna el. Hazudom talán? Miért igyekezett a kért választ — meddőnek ismert szerelmi vallomásai új jeleneteivel ellenkező utra terelni? Miért? Ugy-e nincs annyi férfit önérzete, hogy erre válaszolhasson? Kétségtelen, ön törbe akart csalni, bár az ellen-

egyleti pénztár javára fordított. A zenét egy közkedvelt budapesti zenekar Winternitz Kálmán karmester vezetése alatt szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. Jegyek kaphatók: Ullmann, Höchst és Keller urak vendéglőjében az Üllői-uton és Sohber István vendéglőjében Szt.-Lőrinczen.

Piknik Monoron.

A monori «Egyesült kaszinó és kör» folyó hó 13-án esti 8 órakor saját helyiségében pikniket rendez. A tagok által hozott vendégek szívesen láttatnak. Kéretnek a hölgyek egyszerű ruhában megjelenni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Olvasóinkhoz.

Tisztelettel felkérjük lapunk megtartóit, szíveskedjenek az előfizetési díjakat beküldeni, hogy tetemes kiadásainkat, melyekkel a lap fentartása jár, fedezhessük. Híszszük, e kérelmünk meghallgatásra talál.

Társasvacsora a kaszinóban.

Szombaton este a kaszinóban tartott férfitársasvacsora nem éppen jól sikerült. Mindössze vagy huszan voltak együtt, azonban nem volt meg a szokott jókedv, inkább nyomott hangulatot észleltünk. Mindazáltal elhuzódott a késő éji órákig. A női kedves hangok bizonyára vidámabbá tették volna az estét.

Értesítés.

Ugy hiszszük, hogy az ág. hitv. evangélikus hitsorsosainknak élénk emlékezetében van még a helybeli fiókegyház presbyteriumának azon határozata, hogy minden hó első és harmadik vasárnapján délután 3 órakor istentisztelet fog tartatni. Így február hó 16-án szintén a főtutczai tanteremben istentisztelet lesz, a mit ez uton hoz hitsorsosainknak becses tudomására a presbyterium.

A dalárda köszönete.

Alulírott, mint a kispesti dalárda elnöke, elmulaszthatlan kötelességemnek tartom a dalárda nevében itt a nyilvánosság előtt is a rendező bizottságnak legforróbb köszönetemet nyilvánítani a budapest-szt-lőrinczi h. é. vasut alkalmazottai által f. hó 4-én a kispesti dalárda javára rendezett táncmulatságon befolyt összegért, illetve szíves fáradozásért. — Kispes-ten, 1896. február hó 11-én. Schércz Ferencz, elnök.

Fonográf Kispes-ten.

Ritka élvezetben lesz alkalmuk gyönyörködni azoknak, akik szombaton este elmennek a kispesti betegsegélyző egyesület báljára. Ullmann fogja bemutatni ez alkalommal az általa Amerikából hozott fonográfot.

kezéről biztatott; éretnemet akarta durva kezekkel megrabolni, eszemet, öntudatom akarta szenvedélyeért; meg akarta a világnak mutatni, hogy egy Malonyay gróf előtt még a hegy is meghajlik, hogy egy Szeverné, kiről még ellenségei sem mondhatnak legkisebb rosszat sem, kedvesévé aljasodik! Arra nem született egy Malonyay gróf, de senki a világon!

A gróf megilletődve nézett a szép asszonyra, kinek villogó szemében a szenvedély vészes lángja diadalmaskodott.

A láng, mely körül Malonyay gróf ólálkodott, megperzselte vágyainak erős szárnyait. Éppen válaszolni készült a szép asszony szavaira, midőn a rendező csengetyűhívására — az egy lecsújtó tekintet kíséretében — faképnél hagyta.

*

Hetek multak s Malonyay gróf nem jelent meg a kulisszák falai között.

Általános volt a csodálkozás, hogy a kis tejeles gróf — mint ahogy nevezték — nem látható hetek óta sehoh.

A rejtélyt csak egy volt képes megoldani, de ez nem is tartotta érdemesnek ez ügygyel foglalkozni.

Nemsokára azonban a rejtélyt megoldották a hírlapok, hozván a hymenhirt, hogy:

Malonyay Endre gróf,
jegyet váltott

Váry Alice comtesse-el.

A szép asszony diadala teljes volt!

Talált gyermekhulla a szeméthyányában.

Kedden egy gyermekhullát találtak a szeméthyányában, melyet a szemetes-kocsik Budapestről hoztak ki. Csodálatos, hogy a kocsis, midőn a szemetet a kocsiba kiönti, nem vette észre és így nem tudhatni, melyik utcából vagy házból került ki. A vizsgálat folyik.

Kis halott.

Mult számunkban hoztunk egy gyászese- tet, mely Kákay Mihály szt-lőrinczi derék polgártársunk családjával történt, 6 éves kis fia elhalálozásával. Ma ismét egy kedves 4 éves fiut ragadott el a kérlelhetlen halál a szerető szülők karjai közül. Enyhítse a bánatos szülők fájdalmát az isteni Gondviselés!

A szent-lőrinczi vasuti bál lezámolása.

A folyó hó 4-én a kispesti dalárda javára rendezett vasuti bál jóvedelméről és kiadásáról szóló részletes kimutatás beküldetett hozzánk. A mily szépen sikerült a mulatság, oly szé- nek mondható az anyagi eredmény is. Öszinte köszönet és elismerés illeti a rendező-bizottsá- got, hogy nekünk, kispestieknek juttatta a tiszta bevételt és azzal egy fiatal, törekvő in- tézményünket segítette. E nemes tettükkel a vasutasok nagy hálaára kötelezték a kispesti dalárdát és ezzel azt a kapcsolatot, mely Kispes- tet Szent-Lőrinczhez fűzi, még szorosabbá tet- ték. Éljenek boldogan a derék rendezők és tartsanak bennünket továbbra szíves jóindula- tukban. A kimutatás szerint bevétel volt 179 frt 62 kr, kiadás 116 frt 50 kr, e szerint tiszta jóvedelem maradt 63 frt 12 kr. Ez összeget a rendező bizottság a kedd esti dalóra meg- kezdése előtt adta át Schércz Ferencz elnök kezébe. A bizottság nevében Niederländer Ja- kab Lajos, szent-lőrinczi állomási előljáró, a rendező bizottság jegyzője tartott egy igazán szívből jövő, talpraesett beszédet, melyben kü- lönösen örömeinek adott kifejezést, hogy azt a fiatal csemetét, az ujonan alakult kispesti da- lárdát, mely oly nemes missziót teljesít közmű- velődésünk fejlesztésében, a begyűlt összeggel segíthet. Kéri, fogadják szívesen adomá- nyukat. — Erre Schércz Ferencz, a dalárda elnöke válaszolt meghatottan, a töle megszo- kott szép kifejezésekkel és a legszívélyesebben megköszönte a dalárda nevében a rendező-bi- zottság fáradozásait és a felajánlott összeget. A társaság ezután kedélyesen töltött még együtt pár órát, de hát a rendező bizottság két szol- gálatban levő tagja, vagy Deutsch, vagy Surányi mozdonyvezető (a sötétben nem tudtuk kivenni, melyik) a vendéglő előtti állomáson erős fütty- tyekkel jelezte, hogy az utolsó vonat megjött Budapestről, jó lesz indulni Szt-Lőrincz felé a rendező bizottságnak és egy kézzszorítással és még egy köszönetnyilvánítással utnak is bocsá- tottuk. Még egyszer: Éljen!

Az asztrakán sapka históriája.

Furcsa meglepetésben részesült Lambing polgártársunk, kinek officinájába beállított a napokban egy ember egy sapkával, arra kér- vén őt, kolmizná meg az ő sapkáját, mivel a göndörsege elhagyta. Elmondta aztán, hogy be- csapták a bécsiek, 12 frtért hozatta asztrakán- sapka képében, de megázott és egészen ki- egyenesedett a szőre. Mit volt tenni, felhuzta a fejére és szépen kigöndörítették. Ilyen extra- munkája sem igen akadt még Lambingnak!

Kérelem.

Felkéretnek a kispesti dalárda alapító és pártoló tagjai, szíveskedjenek a tavalyi hátralé- kaikat befizetni. Befizetni lehet minden kedden és pénteken este a dalóra alatt, hol Kiss Antal pénztárnok mindig jelen van.

Gyűjtés a kispesti ev. ref. templomnak.

Kovács József kiküldött gyűjtő Mikepércs községében 50 frtot gyűjtött a hívek között a kispesti ev. ref. templom javára. A mult szá- munkban közöltük, hogy Kaba községe is 50 frtot küldött e célra, azonban ez összeget is Kovács József gyűjtötte a hívek között.

Nyilvános köszönet.

Forró kötelességünknek tartjuk igen tisz- telt dr. Edelmann József orvos urnak ez uton is hálás köszönetünket kifejezni azon buzgó önfáradozásáért, melynek köszönhetjük, hogy szeretett gyermekünk, ki súlyos és életveszé- lyes betegségben feküdt, visszaadott nekünk. A jó Isten tartsa meg önt továbbra is a mi községünk fényére és javára. Kispes- t, 1896. br. 10-én. Goldmann Fános és neje.

Helyreigazítás.

Jencsi János árvai javára begyűlt összeg kimutatásánál mult számunkba összeadási hiba csuszott be, amennyiben a főösszeg nem 28 frt 45 kr, hanem 30 frt 45 kr, mit ezennel helyreigazítunk.

Ipartestületi közgyűlés.

A kispesti általános ipartestület rendes évi közgyűlése vasárnap, folyó hó 23-án lesz megtartva, miről az érdekeltek ez uton is értesítettek.

Felülfizetések nyugtázása.

A szentlőrinczi vasutasok báija alkalmával az alábbi szives felülfizetések történtek: dr. Nagy Károly 1 frt, Barabás Béla 3 frt, budapesti szentlőrinczi h. é. vasut igazgatósága 10 frt, Schércz Ferencz 3 frt, Vogl Sándor 2 frt, Merti István 5 frt, Ullmann Ferencz 5 frt, id. Cséry Lajos 1 frt, Mutschenbacher Antal 2 frt, Ertl Valentin 1 frt, Berthold K. 1 frt, Brust Jakab 1 frt, összesen 34 frt 50 kr. Foga jak a nemes szívü adakozók, valamint mindazok, a kik a táncmultság sikeréhez úgy megjelenésükkel, mint kegyes adományokkal hozzájárultak, a leghálásabb köszönetet. Szt.-Lőrincz, 1896. febr. 10. A rendező bizottság.

Kossuthfalvai nyúl vadászok és a mozgó sirok.

Félelmetes jelenetek volt szemtanuja a mult éjjelek egyikén két polgártársunk, midőn Kossuthfalva felől szánkán igyekeztek haza. Amint a temető mellett jöttek, észrevették, hogy a hólepte fehér sirok mozognak, ide-oda járnak. Leszálltak, hogy megtudják, mi lehet az. Alig hogy teljök közeledtek, felismerték az egyikben a kossuthfalvai egyik korcsmáros, ki fehér lepedőben, puskával a kezében állott előttük. Boszankodva mondta a jövevényeknek, miért háborgatják, éppen most riadt el egy nyul, amit biztosan lelőtt volna. Nem is rossz gondolat, hősziű fehér lepedőben a hóval borított fehér sirokon lesni a nyulat, így aztán könnyű lelőni. (Persze ez még akkor történt, mikor még nagy hó volt, nekünk azonban csak most jutott tudomásunkra. Szerk.)

A lőrinczi dobos.

Panaszt vettünk a lőrinczi dobos fölületes eljárása ellen. Elkezd dobolni Sohbernél, ott elmondja a mondókáját, azután végigmegy a községen annélkül, hogy közben újból szólna valamit, hanem a Szarvas-csárdánál végzi be körutját, tehát éppen a két végén a községnek és így teljesen fölüleges munkát végez, mert ott, ahol a lakosság zöme van, hallgat.

A „Háztartás“

(a magyar háziasszonyok közlönye) az új évvel második évfolyamába lépett. A magyar hölgyek ezrei támogatása tette lehetővé, hogy a magyar gazdasszonyoknak ma már megbízható,

tartalmas, nélkülözhetetlen közlönye van, melynek egyeilen egy művelt magyar nő asztaláról sem lenne szabad hiányoznia. Hogy a „Háztartás“ az elért sikert meg is érdemli, arról meggyőződhetik bárki, ha az eddig megjelent számokat meghozatja. Valóságos lexikonja e lap a háztartásnak; közel száz rovata foglalkozik mindazzal, ami egy jó, igazi háziasszony haráskörébe tartozik s foglalkozik mindazzal, ami a nőket érdekli és érdekelheti. A lapot ezenkívül számos illusztráció díszíti. A lap előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., mely a kiadóhivatalhoz Budapest, József-utca 45. küldendő. Ugyanott megrendelhetők bekötési táblák is 60 krért, valamint az egész 1895-iki évfolyam bekötve 6 frt 60 krért.

Özv. Carneval Panczamári szül. Farsang aszszony úgy a saját, valamint hat gyermeke: Részeg, Zabál, Korhely, Mulat, Vig és Tánzol és az összes részeges rokonság nevében, mélyen kiürített zsebbel, arcaikon megfagyott könnyekkel és kiszáradt torkaikkal, mély fájdalommal tudatják, hogy forrón szeretett férj, illetve atya, testvér, nagybátya, sógor és apósnak,

Carneval herczegnek,

korhely-egyet elműke, a részeges-kör tagja, tulajdonosa több csász. és kir. arany és ezüstrel szülő adózkodulának,

1896. évi február hó 16-án, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A drága és kedves hült tetemeit a kispesti vigadó nagy termében három napi felterítés után a legnagyobb korhely beszenteli és borral bebalzsamozza.

Ezen ünnepélyes aktus bevégeztével a Carneval-menet egy magyar dalkör közreműködésével folyó hó 19-én (hamvazó szerda) délután 2 órakor indul el és pedig: a kispesti vigadó nagy terméből az üllői-ut végére, a Beck-féle vendéglőbe, ahol neki 15 hktliter jó bor és 15 hktliter friss sörrrel utolsó végtisztelet adatik meg, onnét indul a menet a fő-utca, Egert- és Árpád-utczákon keresztül vissza a kispesti vigadó nagytermébe, ahol ezen gyászmenet után egy vig és kedélyes, virradtig tartó táncmultság következik. — Összejövétel hamvazó szerda délután 1 órakor a kispesti vigadóban.

Budapest, 1896. február havában.

Maradjon a torka örökké nedves!

Einenspritzer ge pumpetes von Weinfass Kleinpeter Leichenbestattungs-Anstalt. Director Stefan János, igazgató.

Szórakoztató.**Kívágta magát.**

Lókupez: Nem veszem meg a lovatat moré. Hiszen úgy lehorgasztja a fejét, mintha nyavalyás lenne. Czigány: Azt csupá tisteletből teszi.

Szeressük ellenségünket.

Plébános: Ejnye Telkes gazda, már megint részeg? Nem tudja, hogy a pálinka az embernek a legnagyobb ellensége?

Telkes gazda: Hiszen tisztelendő uram azt mondta, hogy még ellenségünket is szeretni kell.

Kispest község t. Polgáraihoz!

A „Báró HIRSCH MÓR“ jótékonyági és önszegélyző-egyesület vezetősége több kispesti törzstagunk és e község több tekintélyes lakosa felhívásának engedve, határozatba hozta, hogy az egyesület működését — úgy, miként az ország minden nagyobb városára — Kispestre is ki fogja terjeszteni. Amennyiben a fiók megalakításának előfeltételére, vagyis 300 rendes tag beiratkozására az eddigi informatiók szerint rövid idő leforgása alatt alapos remény van, már ezúttal bátran jelezhetjük, hogy egyesületünk áldásos működéséről mihamarabb módjukban leend ezen község igen tiszteit lakóinak is közvetlen meggyőződést szerezniök.

S hogy a minden oldalról osztatlanul megnyert elismerés e helyütt is osztályrésznünk leend, arra elég biztosíték a név, melyet viselünk és a cél, melynek megvalósítása egyedüli feladatunkat képezi.

Egyesületünk célja a jótékonyág gyakorlása, a szenvedők istápolása, az özvegyek és árvák gyámolítása lévén, aránylag rendkívül csekély kötelezettségek mellett tagjainkat oly jogok élvezetében részesítjük, melyek szolgáltatására más rokonzélu egyesületek nem képesek.

A „Báró Hirsch Mór“ jótékonyági és önszegélyző egyesület törzstagjait, valamint ezek családját betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi kezelésben, gyógyszeres díjmentes kiszolgáltatásában és ezenfelül a beteg törzstagot heti 5 frt pénzsegélyben részesíti, továbbá a törzstag elhalálása esetén hátramaradt családjának az alapszabályokban foglalt feltételek mellett

az A. osztályban 1200 frt, a B. osztályban 600 frt és a C. osztályban 300 frt segélyösszeget fizet.

Tagul felvétetik minden feddhetlen jellemű egyén, állás-, vallás- és nemre való különbség nélkül:

az A. osztályba 40 éves korig havi	2 frt 50 kr.
a B. „ 45 „ „ „	1 „ 70 „
a C. „ 50 „ „ „	1 „ 30 „

tagsági járulék mellett.

Tagok felvétele 50 krajczár orvostvizsgálati- és az A. osztályban 2 frt 50 kr., a B. osztályban 1 frt 70 kr., a C. osztályban 1 frt 30 kr. beiratási díj lefizetése mellett eszközöltetik Kispesten, dr. Burger Manó urnál, Birman Armin megbizottunknál (Árpád-utca 45.) és Budapesten a központi irodában VI., Teréz-körut 3. sz. a. naponta délelőtt 9—12 óráig, délután 3—6 óráig.

Végül megjegyezzük, hogy kispesti fiókunk működésének kezdetéről az érdekeltek tagok értesítve lesznek s ennek megtörténte előtt kispesti tagjaink havi tagsági járulékaik fizetésére nem kötelezhetők.

Budapest, 1896. február havában.

„Báró HIRSCH MÓR“
jótékonyági és önszegélyző-egyesület.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. Jenő. Beküldött versében a tehetség némi jelet fölfedeztük, de még nyomdafestékre nem érdemeltük.

K. Géza. Megkaptuk. Türelmet kérjük, mert jelenleg egy halmaz vers várja sorsát. Egyben megnyugtattuk, hogy versét átnéztük és besoroztuk a közlencdők közé.

Zsuzsika. Gyöngy sorai értelmében jártunk el. Mint láthatja, nem hevert sokáig versikéje asztalunkon. Ami pedig a szerkesztőség discretionját illeti: nyugodt lehet, mert mi nem áruljuk el incognitoját.

A menyasszony álma. Gyöngye kísérlet. Önnék még sokat kell álmodnia, míg arra ébred, hogy ír.

Nefejejts. Ont csakugyan nem felejtjük el egyhamar, mert annyit már rég neveltünk, mint az ön versein. Haza! Verait boldondnak tartják, hát akkor ön mi?!

Dixi. Kár volt, mert nincs mondanivalója.

Életre-halálra. Ön kétségtelenül életre-halálra küzdött írói képességével, míg czikke megszületett. A szülőit hitvány az életre, érett a halálra.

Fel! Polgárok!

Akik nem mulattak eleget a farsangon és nem is szeretnek táncolni, menjenek el *hétfőn este, folyó hó 17-én Magyar Jósdkhoz* borjupörköltre és turós csuszára, ehetnek ott 48 krajczárért annyit, amennyi csak beléjük fér!

Huzd rá cigány is lesz!

Eladó ház**Szt.-Lőrinczen.**

Áll 4 szoba, 2 konyha, teljes fürdőszoba, 2 angol closet, veranda, árnyékos udvar és gyümölcsöskert, szökőkut, teljes vízvezeteki berendezéssel, nyomó és szívószivattyús kút, vasreservoir a padláson, mosdóasztal a szobában, vízkagylók a konyhában.

Czim a kiadóhivatalban.

Az Első Magyar Varrógép-gyár

főraktára

Kispesten *Mesey Jakabnál* van, hol varrógépek részletfizetésre is kaphatók. 3-10

Szülők figyelmébe!**LABÁTH NÖVÉREK**

női ruhákat a legdivatosabban

— készítenek; —

a szabás és rajzolásban

alapos oktatást adnak;

női kalapokat, főkötőket

— tisztitanak —

és ujakat készítenek.

Vidéki tanulóleányok egész ellátásra a háshos fogadtatnak.

Lakás:

Kispest, Árpád-utca 434.
(Meillinger-ház.)